

Nová kniha p. Klášterského podobá se všem předešlým jako vejce vejci. Je to až trapné, pozorovat, jak básník běhá stále v uzoučkém svém kroužku dokola, přemílá stále tytéž sujety a toutéž methodou snaží se z těchto vymláčených klasů dobýt ještě snad nějakého zapomenutého zrníčka. Všecky knihy p. Klášterského jsou na jedno brdo, docela prázdný všeho vnitřního psychologického procesu a tím vši stavby a vši celkové plastiky, každého výrazného profilu. Všecka čísla, jež vám podává dnes v „Tmavých růžích“, mohla být tištěna v kterékoli sbírce předešlé, na příklad v „Nočních violách“ nebo „Spadaném listí“ či nevím v které jiné a jak jinak nazvané. A naopak zase: kteroukoli sbírku starou může vydat jako novou a jsem jist, že by klam nepoznali ani nejdůvěrnější přátelé a na venek nejhorlivější ctitelé básníkovi. Pan Klášterský má dva velice prosté a velice běžné a nesčíslněkrát již daleko většími básníky silněji a výrazněji traktované tóny: první je melancholická chudokrevná nota snů a ilusí svátých ledovým větrem skutečnosti, druhý stejně bezobsažná nota naděje a útěchy, že se dá přece žít, když člověk si není vědom viny, konal svou povinnost a dělal vůbec, co mohl. To je celý meditativní a myslitelský fond p. Klášterského, celý jeho ideový stil. A tímto chudokrevným, nesčíslněkrát vyssátým a zpřevraceným stílem traktuje všecko: epiku i lyriku, tóny intimní i historické, milostné i vlastenecké. K tomu přistupuje, že p. Klášterský je jako *umělec* ještě snad menší než myslitel a visionář. Jeho umělecká methoda je slabost, mdloba, opa-

kovanost, šablona. Nazírá každý sujet s maličkého hlediska *anekdoty* a tím sníží i látky samy o sobě výrazné a silné. Stále hledá nějakou *analogii*, *vtip*, *nápoděd*. Vytlouká z látky stůj co stůj tuto drobnou minci pohodlného a snadného úspěchu. Bez ní si ji nedovede ani představit. A tak vidíme, že každý sujet promrská p. Klášterský tradicionelním spádem až k té *pointě*, kvůli níž bývá všecko ostatní stavěno. Na tom konečném obratu vtipu nebo smyslu nebo slova, nebo sdružení představ stojí celá umělecká methoda p. Klášterského.

Jeho básně jsou *poetické anekdoty*, zřídka kdy něco víc, něco nad to. Pan Klášterský nehledá nic než ten konečný obrat, ten závěrečný efekt, ten poslední detail. Všecky ostatní jsou mu indiferentní. Ty podává docela běžnou *vypravovatelskou*, *referentskou* šablonou, starými šedými nesčíslněkrát vymrskanými figurami. To je činnost a nazírání v jádře neumělecké, poněvadž nenazírá se tu nikdy *celek*, ale jen *detaily* (přesně: *poslední pointový detail*). A takováto v jádře neumělecká je celá činnost p. Klášterského. Nemá žádné výrazné typické architektury. Knihy nemají žádné plastiky, nejsou novými členy v dialektickém procesu básníkovy rozvoje. Podobají se jedna druhé jako vejce vejci, a v prvních najdete tytéž obrazy, týž stil, tytéž sujety, tytéž pointy jako v posledních. Pan Klášterský neměl *rozvoje*. V prvních knížkách je již celý a právě takový jako dnes. Knihy jeho nemají žádné určité struktury, nesledují za sebou jako členy velké ideové stavby, jako nové strany a rozvinuté částky jedné, zvolna se rozednívající perspektivy. Je pravda, že má v každé knize pan Klášterský několik lepších a šťastnějších čísel. Ano. Jsou i v této, byla i v dřívějších. Ale to jsou právě *šťastné náhodné chvíle*, které mívají i nejslabší *veršovci*. *Umělec* a *básník* začíná teprve tam, kde jsou *celky*, kde jsou veliké koncepty, silné stavby idejí a krásy. Básník je teprve ten, kdo vnesl do galerie minulosti nový, svůj, výrazný *typ* světového nazírání a básnického citění a tímto typem, tímto novým názorem světla a síly prožehnul a rozsvítil celé své dílo. Jen ten je básník, kdo

je takováto výrazná, krásně leptaná hlava, duchový krystal a typ. A takové skutečné básníky, krásné výrazné hlavy dnes v mladé poesii máme. Říkáme to jednou hodně nahlas proti drzým tvrzením starých senilních mozků, kteří nerozumějí ani sobě ani své době a kteří míní, že česká poesie po Vrchlickém upadá. To může být dnes jen názor ignorance. Kdo zná jak umělecky bohaté a ideově zralé práce jsou Macharovy, Sovovy, Březinovy, Neumannovy a j. z mladých, ví, že je to prázdný žvást ničím nezdůvodněný. A ten ví také, kam stavět takovou figuru jako je pan Klášterský. A ví také, jaký humbug a jaký podvod tropí pánové z kruhu Lumírova, když posud píší o něm jako o velikém básníku, a domyslí se snadno příčiny, proč druhdy ho stavěli v čelo mladé generace: pan Vrchlický nemohl potřebovat dobře vedle sebe silných figur, proto se zastíraly takovou prostředností jako je p. Klášterský.

Jiří Karásek: *Sexus necans*

Nová kniha p. Karáskova je vedle první, *Zazděných oken*, nejlepší jeho práce dosud a dává, myslím, nejcelejší, nejvýhodnější a nejpříznivější světlo a pohled na způsob a druh jeho talentu a umění. Abych řekl pravdu, nevidím mezi sbírkou první a poslední žádného podstatného, *stilového*, důvěrného, *methodického* rozdílu. V obou je to týž základní charakter a genre básnického talentu: úzký a pasivní, sešeřelý a melancholicky trpný, bez dynamiky ideové a bez vlastního perspektivního a architektonického kouzla, grandiosity a ryzosti. Talent p. Karáskův je v podstatě své *trpný*, vystihuje a parafrasuje *dané statické* nálady, pracuje dojmem a zase dojmem, pocitem a zase pocitem, jeho drobnou a drobivou mosaikovou (a ne lineární) methodou. Je *rozkošnický*: utápí a rozplývá se. V tom jest jeho ráz a ten je stejný v knize první jako poslední. Je to umění, které podává ilusi pomíjejícínosti, otírání, marnosti a lichosti, deprese a mdloby. Pan Karásek je samou strukturou své duše *impresionista a jen impresionista*. A mně se zdá, že kde jím zůstal otevřeně a bez dedukcí, kde tvořil s *naivitou*, s bezprostřední a tichou, šedou oddaností a poctivostí (je to těžší při tomto křehkém genu nadání a vlohy, než se na první pohled někomu zdá, ale při napjaté vůli dovede se to přece), že napsal čísla snad úzká, vybledlá a šerá, ale zvláštěního jímavého, duchového smutku, nývé melodie a teskné leptavosti. Tu napsal p. Karásek básně, které se neztratí, poněvadž na nich leží ta duševní bolestná atmosféra, to duchové ticho, které jediné je posvěcením v umění jako v životě. Neříkám, že je